

פרטיכל מס. 8

טישיבת ועדת החינוך

מיום ג', כ"ב בשבט תשי"א - 50.1.51

בוכחו חברי הועדה:

- פ. אילנית
- ע. אטף
- א. אלסליח
- ג. צ. דינבורג
- א. הכרמלי
- ע. ז' בוטינסקי
- ד. נצר
- ש. פרסיץ - היו"ר
- א. ציזלינג
- א. רוזיאל-נאור

ס ו ז ס נ י ס :

ד"ר בן-יהודה - מנהל משרד החינוך
גב' סטנר

נציגי הסודנות הסטודנטים. {
 אנאו נצני
 יהודה שייקין
 אליהו חסין
 משה לוי

היו"ר ש. פרסיץ:

לפני שנעבור לסדר היום, עלינו
 למסור לכם את בקשת ארגון הסטודנטים
 המלווה בתזכיר המונח לפניכם. שלום פנו אלי באי כוח ארגון הסטודנטים
 בבקשה להביא את ענינם לדיונה של הכנסת. אמרתי להם שהדבר אינו נראה
 לי מבלי שאקח דברים עם שלטונות האוניברסיטה, שאני מוכנה לברר את
 עמדתם ואח"כ אמסור תשובה. אתמול היתה לי פגישה עם שלטונות האוניברסיטה
 ויש לי הרושם כי הסטודנטים מתפרצים לדלת פתוחה. מטרתי את דעתי לבאי-
 כוח ארגון הסטודנטים, ואני חושבת כי ע"י שיחה כנה וללא התטרדות,
 אפשר היה להסדיר את הענינים בלי שביחה ובאופן נאה. אולם, לצערי הרב
 השביחה פרצה ועדיין נמשכת. למרות זאת, שמחתי לשמוע כי פרופ' ברודצקי
 הזמין את באי-כוח הסטודנטים לשיחה. בשיחתי שהתקיימה אתמול עם באי-כוח
 ארגון הסטודנטים, הם אמרו לי שהם מביאים את התזכיר המונח לפניכם
 למקרה ששיחתם עם פרופ' ברודצקי תיגמר ללא תוצאות. לפני זמן קצר היו
 פה שני נציגי ארגון הסטודנטים ומסרו כי באי-כוחם נמצאים עתה בשיחה
 עם שלטונות האוניברסיטה; במקרה שהשיחה תיגמר ללא תוצאות, הם מבקשים
 מאתנו לתת להם את האפשרות להטביר לנו את עמדתם.

לדעתי, הועדה רשאית לשמוע כל אחד
 ואחד אשר פונה אליה. על כן, אני מביאה לפניכם את בקשתם ושואלת: האם
 תהיו מוכנים לשמוע את דבריהם של באי-כוח ארגון הסטודנטים, במקרה
 ששיחתם עם שלטונות האוניברסיטה תיגמר ללא תוצאות?

ועדת החינוך והתרבות
30.1.1951

י. נורי:

אני חושב כי הסטודנטים צודקים בדרישותיהם, אך אני אומר זאת מתוך הסתייגות, כי לא בדקתי את העניין במידה מספקת. לא שמעתי את שני הצדדים באופן יסודי, אבל הרושם שקבלתי, מתוך קריאה בעתונות ומתוך שמיעה, הוא שהסטודנטים צודקים. הטאלה היא, באיזה תפקיד שומעת ועדת החינוך את באי כוח הסטודנטים. אני חושב שאנו יכולים לעטוף רק באותם העניינים שאנו יכולים להפנות את דעתנו לשר החינוך והתרבות ולכנסת. לי נדמה שבעניין זה איננו יכולים לעשות זאת, ועל כן אני שואל: מה היא כוונת הביקור הזה?

היו"ר ש. פרסיץ:

איננו מדברים עתה לגוף העניין, כי אם על כך, אם להענות לבקשתם של באי-כוח ארגון הסטודנטים, לשמוע את דבריהם, או לא. אני חושב כי מזכותם של הסטודנטים להשמיע את דבריהם בפני חברי ועדת החינוך ומחובתנו לתת להם את האפשרות הזאת.

ב. צ. דינבורג:

העניין הזה הוא עניין אקדמאי גרידא, זה עניין של רפורמה אשר הונהגה באוניברסיטה רק לפני שנה. האוניברסיטה היא אוטונומית בקביעת סדרי הבחינות, ושום מוסד אדמיניסטרטיבי אינו יכול להתערב בעניינים אלה. לדעתי, עצם שמיעת באי-כוח ארגון הסטודנטים היא פגיעה חמורה בענייני האוטונומיה של בי"ס גבוה בקביעת סדרי הלימודים.

א. רזיאל-נאור:

אני מצטערת שעלי לחלוק על דבריו של פרופ' דינבורג. אמנם באופן אקדמאי מהור בודאי שלאוניברסיטה יש כל האוטונומיה, והיא חייבת בתור מוסד מדעי לעמוד מעל לכל ענייני החולין של יום יום, אבל מצד אחר, הרי אנו חיים בתנאים לא כל כך אקדמאיים, בתנאים אשר אינם הולמים את הסידורים שהאוניברסיטה עומדת להכניס. אותו הכלל הפשוט ש"אין גוזרים גזירות על הציבור, אלא אם הוא יכול לעמוד בהן", חל גם על האוניברסיטה. על כן, אני חושבת שצריך לשמוע את באי-כוח ארגון הסטודנטים. שנית, אני חושבת כי מתפקידה של ועדת החינוך של הכנסת לתת את דעתה על כל מה שנעשה בשטחי החינוך בארץ, סגני הילדים עד החינוך הגבוה ועד החינוך לאמנות.

א. אלמליח:

כאשר באתי ליטיבה זו, היה לי הרושם שהסטודנטים צודקים בדרישותיהם, וזהו הרושם שנתקבל על כל הישוב. והנה, שמעתי מהפרופ' דינבורג דברים שאולי היו משנים את דעתי. לכן, אני חושב כי מחובתנו לשמוע אותם ולא להסתפק במה שכתוב בעתוניים.

ע. ז'בוטינסקי:

איני סוגר את האפשרות לשמוע את דבריהם של באי-כוח הסטודנטים, אולם כשבוטע שער שאלתי את הוועדה, עד כמה האוניברסיטה קשורה במוסדות החינוך של המדינה. אני חושב כי הוועדה שלנו לא טפלה במידה מספקת בחינוך הגבוה; אני חושב שעלינו להעלות על סדר-היום של הוועדה את שאלת האוניברסיטה והמוסדות האחרים לחינוך גבוה ולמחקר.

בנוגע למעבר הנוכחי באוניברסיטה, אני חושב כי עלינו לפנות, קודם כל, להנהלת האוניברסיטה ולבקש מהם להמציא לנו במקום פרטים על דעתם בעניין זה.

היו"ר ש. פרסיץ:

הם כבר המציאו לי את הפרטים האלה.

א. ציזלינג:

אני געד קבלת טלחת של ארגון הסטודנטים. מותר לחלק של איבור לפנות לוועדה, ואין לדחות את בקרתי, גם אם אין לכך תוצאות, אף כי אני סובר שיש לזה תכלית. לדעתי, עלינו להכנס לבירור הענין גם אם אין לנו סמכות של החלטה, כי ועדה פרלמנטרית של הכנסת רשאית לברר דברים גם מחוץ למסגרת חוקים. אני משוכנע שענין זה הוא בגדר סמכויות דינוי הועדה. אם יהיה תוקף להחלטתנו או לא, זה ענין אחר לגמרי.

לא ידעתי שענין זה יעמוד בסדר-יומה של הועדה בישיבה זו, ולכן פנתה אהמול טיעוננו לנשיאות בבקשה להציג את הענין בשאלות לסדר היום של הכנסת. אין לנו כל כוונה פוליטית, כיון שאין לנו שום ענין מיוחד כמפלגה בענין זה.

פ. אילנית:

אמנם, לאוניברסיטה יש מעמד מיוחד, אבל כדאי היה שועדת החינוך והתרבות תתן את דעתה, מה זאת אומרת מוסד אוטונומי, האם בכלל יכול להיות מוסד שאינו מושפע ע"י האיבור. זוהי הצעה שאיננו מעלים אותה כרגע, אבל צריכה לבוא לדיונה של ועדת החינוך והתרבות.

בקשר לסמכויות הועדה וסמכויות השר. במצב הנוכחי, השר אינו יכול להתערב בסמכויות הועדה, כי בתקנון נאמר שהועדה רשאית לדון בכל דבר שתמצא לנכון. אם הסטודנטים פנו אלינו ומבקשים מאתנו סיוע, עלינו לשמוע את דבריהם. איננו נמנעים לבוררות, אך עלינו לשמוע, קודם כל, את דבריהם ואח"כ נפעל כמיטב יכולתנו.

היו"ר ש. פרסיץ:

לא נתבקשנו להכנס לבוררות, נתבקשנו לשמוע את דבריהם של באי-כוח ארגון הסטודנטים ותו לא.

אגב, הסטודנטים פנו גם לטיעתנו ובקשו מאתנו להעמיד את ענינם על סדר היום של הכנסת. אולם, בקשתי מחברי לא לעשות זאת בטרם נברר את הענין עם שלמונות האוניברסיטה. לאחר ששמעתי את דבריהם של שלמונות האוניברסיטה, היה לי הרושם הברור שאפשר ליטב את הסכסוך ללא בעיית קטות, אלא בגישה פחות פורמלית לענין הזה. באותה שיחה נשאלתי ע"י ב"כ שלמונות האוניברסיטה, אם ועדת החינוך של הכנסת תהיה מוכנה לשמוע את דבריהם, שיש להם בעיות רבות וחמורות מאוד, ושהם מתפלאים על כך שלא הוזמנו ע"י הועדה עד עתה. אמרתי להם בשמכם, כי נשמח מאוד לקבוע ישיבה מיוחדת אשר בה יוכלו להשמיע את דבריהם.

אילו היו מציעים לנו להכנס לבוררות, היינו חושבים היטב אם לקבל את ההצעה. אולם, דבר זה לא הוצע לנו. הוצע לנו דבר פשוט - לשמוע את באיגי הסטודנטים, ואין לנו כל רשות לסרב.

י. גורלי:

אני מתנגד להצעת הגב' פרסיץ. אני מציע שועדת החינוך והתרבות תפנה לשר החינוך והתרבות ותאמר, שהיא מודאגת מהמצב של הפסקת הלימודים באוניברסיטה ומבקשת ממנו למצוא תיקון לדבר, מתוך רצון לחסל את השביתה. לדעתי, כל שיפול מצד הועדה, צריך שתהיה לו משמעות, תכלית. לסטודנטים אני מציע לומר, כי אין כל תכלית בשמיעת דבריהם, כיון שאיננו מוסמכים לטפל בענינם.

א. רזיאל-נאמן:

ברצוני לשאול: האם בתווים הסמכויות של אינו יהיה מערה פרלמנטרית ותאמר, שהיא צריכה להיות המתוותת בין האיבור ובין השר המטפל בענין?

ע.ע.

ועדת החינוך והתרבות
30.1.1951

ע. ז'בוטינסקי:
אני מציע שהועדה תחליט להקדיש את הישיבה הבאה לגעית האוניברסיטה ותזמין בתור עדים את באי-כוח הסטודנטים ובאי-כוח הנהלת האוניברסיטה.

היו"ר ש. פרסיץ: אתה מערבב שני עניינים.

עוסדות שתי הצעות, הצעת מר גורי והצעתי.

ה צ ב ע ה

ב 6:5 קולות נדחתה הצעת מר גורי, לא להזמין את את באי-כוח ארגון הסטודנטים.

היו"ר ש. פרסיץ: הצעתי היא, לתת לסטודנטים אפשרות להשמיע בפנינו את דבריהם, ואח"כ נחליט מה לעשות.

י. גורי: אני מסכים לכך שניתן להם את האפשרות להשמיע בפנינו את דבריהם, אבל בתנאי שגומר להם מלמפרע, כי איננו מוסמכים לספל בענינים.

א. ציזלינג: אינני מסכים להנחה האומרת כי איננו מוסמכים לספל בענין. אני מציע להם בפתח הדברים, כי בענינו לנקטתם, מבלי שייאמר בזה אם נתערב וכיצד נתערב.

י. גורי: הרי זהו מה שהצעתי.

היו"ר ש. פרסיץ: באי-כוח ארגון הסטודנטים בקטן מאתנו לשמוע את דבריהם, ועלינו לשמר להם כי בענינו לבקשתם, ותו לא. נראה לי אולם כוונה, אבל איני רוצה לומר את הדברים האלה לא כדי לגנוב את דעתם, אלא מתוך אדיבות.

ה צ ב ע ה

	בעד הצעת מר גורי, לומר לסטודנטים במפורט, שהועדה אינה מוסמכת לספל בענינים		
4	-	-	
6	-	-	נ ג ד
			<u>הצעת מר גורי נדחתה</u>

א. ציזלינג: אני מציע שבסיומו הדברים תודיע להם היו"ר, כי נחליט מה לעשות.

י. גורי: הכל תלוי באופי השיחה. יתכן שאופי השיחה יחייב אותי, כחבר הועדה, לומר להם כי הטיפול בענינים אינו בטמכותנו.

היו"ר ש. פרסיץ: אם כן, החלטנו לשמוע את באי-כוח ארגון הסטודנטים. אני מניחה כי החברים יזהרו מלפתוח בויכוח בנוכחותם של הסטודנטים. אני חושבת כי נענין זה תוכלו לסמוך על הטקסט שלי, שאגזור את הענין בצורה אשר לא תפגע בדגשותיהם של החברים, החושבים שאנו עוברים על סמכותנו.

הוחלט להקדיש אצושה ל"נוסאיהנ"ל.

ע.ע.

אנצו נצני: קודם כל, אני רוצה להציג בפניכם את יו"ר ארגון הסטודנטים חברי: יהודה שייקין, אליהו חסין ומשה לוי. אני מבקש סליחה על כך שלא אוכל למסור בעצמי פרטים מדויקים, מאחר ורק לפני יומיים באתי מחו"ל, כך שאתן את רשות הדיבור לחברי.

היו"ר ש. פרסיץ: מסרתי לחברי הועדה את בקשתכם, להשמיע את דבריכם בפני הועדה. הועדה נענתה לבקשתכם והחליטה להקדיש חצי שעה, כדי לשמוע את דבריכם.

אנצו נצני: אני רוצה להקדים ולומר: מאחר שנאמר בצורות שונות, בעיתונות ומחוץ לעיתונות, כי שבידת הסטודנטים ומלחמת הסטודנטים היא מלחמה פוליטית, אני רוצה להקדים ולומר שאין אמת בדברים הללו. יושבים לפניכם אנשים מספוגות שונות, והמפלגות השונות מאוחדות כולן נאמנות רואות במלחמה הזאת מלחמה פוליטית, כי אם מלחמה לזכויות אקדמאיות של הסטודנטים.

יהודה שייקין: אני מקווה שאחדים מכם כבר קראו את התזכיר ששלחנו לכולכם. אנסה רק למלא אתרי הדברים שנכתבו, ואולי עי"ז אשאיר גם זמן לשאלות ותשובות, כדי להבהיר מה שתמצאו לנכון.

באוניברסיטה לומדים כיום כ-1800 סטודנטים, והגידול מוער; איננו יודעים אם הוא הגיע לסופו, אנו מקווים שלא. הרוב המכריע של הסטודנטים האלה אינם לומדים מתוך רוחה, אלא מקיימים את עצמם תוך לימודיהם. ההערכה המשותפת לאוניברסיטה ולנו היא, שאחוז הסטודנטים המקיימים את עצמם תוך לימודיהם, מגיע ל-75% בערך. אין לנו מספר מדויק על מספר העולים החדשים בין הסטודנטים, אבל גם הוא מגיע למאות רבות. בתנאים אלה ראינו את הציבור הזה נפגע מאד ע"י החלטת האוניברסיטה. מה שהוחלט בעצם הוא זה, שבשתי הפקולטות בהן לומדים רוב הסטודנטים, יהיו מעכשיו לא שני מועדים לבחינות מעבר, כי אם רק מועד אחד, שבו יהיה חייב הסטודנט לגשת לבחינות במספר רב של מקצועות שונים, מ-7 עד 10. מכיון שרוב התלמידים הם תלמידים עובדים ובמשך שנת הלימודים אינם יכולים להקדיש את עצמם רק ללימודים, העובדה הזאת שבראשית החופש יצטרכו לגשת בבת אחת למספר רב של בחינות מעבר, יכשיל רבים מהם. הבעיה הזאת מחמירה בעיקר לאור האספקט של קליטת עליה של האוניברסיטה; ישנם תלמידים הנאבקים לא רק עם תוכן הלימודים, אלא גם עם השפה; הם אינם שולטים במידה מספיקה בשפה העברית, כך שדרוש להם ללימודיהם הרבה יותר זמן מאחרים. החלטה הזאת של האוניברסיטה מעמידה בסימן שאלה את אפשרות הלימוד של ילדים מבין העולים החדשים ורבים מבין הסטודנטים העובדים, ולכן ראינו את הבעיה הזאת ככל כך חמורה.

נוסף לזה, אנו מעלים עוד בעיה אחת; אנו סבורים שאחת הסיבות לכך שמדי פעם בפעם נעשים מאד שלטונות האוניברסיטה צעדים, מבלי להתחשב בציבור הסטודנטים, שחלק מזה נובע מכך שאין לסטודנטים אפשרות מספיקה אפילו להשמיע את דבריהם בפני הנהלת האוניברסיטה. למעשה, לא קיים כרגע שום מוסד רשמי לשיתוף פעולה בין הסטודנטים והאוניברסיטה. פרט לועדה שדנה בעניין מתן שחרורים מסכר לימוד. אנו חושבים כי במסגרת הגיונית היה זה גם לטובת האוניברסיטה וגם לטובת הסטודנטים, שתהיה אפשרות לציבור כה גדול להשמיע את דבריו, וגם בעניין זה נתקלנו בטירוב.

עע/אר

בראשית המשא ומתן עם שלטונות האוניברסיטה, הועלו מצדם נימוקים טכניים, כלומר, שכל העניין הוא, כביכול, לא עקרוני, כי אם טכני - ישנם קשיים בתיקון הבחינות וכדומה. איני רוצה להכנס כרגע לויכוח הטכני, כיון שיכולות להיות דעות שונות בעניין זה - לא ברור מדוע מסיבות טכניות יותר קל לאוניברסיטה שכל הבחינות תקיימנה במועד אחד - אבל האוניברסיטה הבהירה הבהרה נוספת את עמדתה. הבהרה הזאת לא חלה במשא ומתן אתנו, אלא במסיבת עיתונאים. במסיבה זו הצהירה האוניברסיטה בכתב כי מגמתה להגיע באופן מוחלט למועד בחינות אחד **מספיקים** אקדמאיים, והעובדה שהשנה היא נותנת הנחות לסוגים מסוימים של תלמידים, קשורה בכך שאין ברצונה לעבור בבת אחת לשיטה זו, אלא רוצה שיהיה שלב מעבר, זאת אומרת, ישנה מגמה בדרה מצד האוניברסיטה, אשר אינה קשורה בקשיים טכניים בלבד, ליצור מצב בחינות כזה אשר **אובייקטיבי** ישלול את אפשרות הלימוד מחוגים רחבים של סטודנטים. אנו אמרנו לאוניברסיטה שאין היא צריכה להבהיר את עמדתה כדצון לשמירה על רמה נאותה של האוניברסיטה, אבל אמרנו כך: אם רוצים לשמור על רמה נאותה של האוניברסיטה, הסבחו צריך להיות - רצינות התלמיד ומסירותו, אבל לא יתכן ליצור טבחנים כאלה אשר למעשה לא ינפו תלמידים לפי יחסם ללימודים, אלא לפי היותם שלהם בארץ ולפי מצבם הכלכלי, בפרט כאשר זה נוגע לרוב כה גדול של ציבור ההולך וגדל.

אעבור לעניין הייצוג. בעניין הייצוג הגשנו דרישות אשר נראות לנו כצנועות ביותר. דרשנו שתוקם ועדת מגע קבועה בינינו לבין האוניברסיטה בת 3 אנשים מכל צד. לכך הטכיטה האוניברסיטה שנית, דרשנו שהועדה הזאת תתבנס למועדים קבועים, ולכן האוניברסיטה טרם הטכיטה. אולם, עיקר הויכוח הוא על הסעיף השלישי: דרשנו כי במקרה של חילוקי דעות בועדה הזאת, תהיה לנו זכות להופיע בפני הסנס או בפני הועד הפועל של האוניברסיטה, כדי להסביר את עמדתנו. אנו חושבים כי זוהי זכות אלמנטרית ביותר - אנו דורשים רק זכות להסביר לפורום המחליט את עמדתנו, ולזה שנו לנו בסירוב מוחלט.

אנו התחשבנו בתנאים הטכניים שהאוניברסיטה העלתה ביחס לתלמידים הלומדים בפקולטה למשפטים. הפקולטה למשפטים היא פקולטה צעירה, היא נכנסת רק לשנתה ששניה, ולכן נתקבלה על דעתנו הטענה שחבר העובדים האקדמאים בה אינו מושלם, ולכן יש בה קשיים כדי להספיק את העבודה הכרוכה בעריכת בחינות. הצענו לאוניברסיטה להגיע להסכם עקרוני, שברוך כלל מזכותו של התלמיד לגשת לבחינות בשני מועדים, ואנו מוכנים להגיע להסדר של פשרה בטנה זו לגבי התלמידים הלומדים בפקולטה למשפטים, אך גם הצעת הפשרה נדחתה.

בזמן המשא ומתן לא היה ברור, מאד שהאוניברסיטה הודיע כי הצעותיה הן שלב מעבר ושפכוונתה להציע למועד אחד של בחינות ללא ויתורים.

אנו מבקשים מכם להתיחס ברצינות לטענותינו ולדרישותינו, אשר נראות לנו חשובות לא רק אישית בשביל התלמיד הלומד עתה, אלא גם בשביל זה שהדור המסכיל ההולך והנוצר בארץ, יוצר לפי קריטריום של רצינות, ואז הוא יהיה הדור המסכיל אשר יוכל גם לספק את צמאנו למדע, אבל גם לתת למדינה מה שדור כזה מסוגל לתת.

היו"ר ש. פרסיץ: אני מודה לך מאד על האינפורמציה שמסרת. אם ישנם חברי ועדה הרוצים להבהיר לעצמם נקודות מסוימות, הזכות בידם להציג שאלות.

פר' דינבורג: אני רוצה לשאול: האם האוניברסיטה לא הציעה לכם כי התלמידים שלא יוכלו להבחן מספיקים חטריים, יוכלו להבחן במועד שני?

יהודה שייקין:

לא. בהודעה אשר נמסרה לנו נאמר,
כי האוניברסיטה תהיה מוכנה לקבוע
מועד שני רק למקרה של מחלה או שירות געתודות.

אליהו חסין:

נכון כי האוניברסיטה הטכימה לקבוע
השנה שני מועדי בחינות לגבי מדעי
הרוח.

יהודה שייקין:

לא נאמר כי הנימוק של תנאים וז'טריים
יהיה מספיק כדי לקבל אפשרות להיבחן
בשני מועדים. נאמר כי שותר יהיה לסטודנטים לפנות לשלטונות האוניברסיטה
בבקשה לאפשר להם להיבחן בשני מועדים, אך לא נאמר שהאוניברסיטה תאפשר
זאת.

א. אלסליח:

האם גאנתם בדגרים עם הנהלת האוניברסיטה
לפני שאחזתם בצעד זה של שנייה?

יהודה שייקין:

לפני הכרזת הטביחה הודיעו לנו נציגי
האוניברסיטה כי עמדתם היא סופית.
הודעה זו נאמרה בפגישה האחרונה ומסגרת המו"מ.

י. גורי:

הייתי רוצה לקבל הסבר בנוגע לשני
מועדי הבחינות. במקרה זה יכולות
להיות 3 אפשרויות: 1. הסטודנט גיגש לבחינה; במקרה שהוא נכשל, ניתנת
לו אפשרות להיבחן שנית; 2. הסטודנט בוחר לפי רצונו את אחד משני
המועדים; 3. ניתנת אפשרות לסטודנט לחלק את הבחינות לשני מועדים.
מהי המסמעות בתביעתכם לשני מועדים?

האם יש לכם נתונים על מספר העולים
החדשים בין הסטודנטים ועל מספר הסטודנטים המתפרנסים מעבודתם?

ע. ז'בוטינסקי:

האם יש לכם הצעה אלטרנטיבית להרמת
הרמה האקדמאית של הלימודים
באוניברסיטה, כי אחד הנימוקים שהופיעו בעתונות למועד אחד של
בחינות, היה הנימוק שרמת הסטודנטים היא נמוכה ויש להרימה.

א. ציזלינג:

רציתי לדעת אם האוניברסיטה ניהלה
אתכם מו"מ בטרם החליטה את אשר
החליטה?

א. הרמלי:

מה היה הנוהג עד כה ביחס למועדי
בחינות, האם רק השנה חל הטינוי
הזה?

א. אילנית:

האם דרישתכם בענין הייצוג הוצגה
מצדכם, שיטמעו את דעתכם לעתים
מזומנים וההכרעה בידי האוניברסיטה?

האם תביעותיכם כוללות גם תביעות
בקשר לשאלת הלימודים, או רק תביעות הנוגעות לסדרי העבודה?

הייתי רוצה לקבל מספרים על מספר
העולים החדשים בין הסטודנטים, על מספר הסטודנטים ששרתו בצבא
ההגנה לישראל, או בשתי סלחמות העולם, כדי שנודע מהו הרכב
הסטודנטים.

ע. אסף: האם חילוקי הדעות הם רק לגבי שתי
הפקולטות, מדעי הרוח ומשפטים?

ד"ר בן-יהודה: 1. האם קודם לכן היה מותר לתלמיד
לבחור לעצמו מועד זה או אחר?
2. האם קודם לכן היה מותר לתלמיד, אשר ניגש לבחינה במועד הראשון
ונכשל, לגשת מיד לבחינה במועד השני של אותה שנה? 3. האם קודם לכן
היה מותר לתלמיד שלכתווילה לחלק את מקצועות הבחינה, ולקטם במועד
הראשון וחלקם במועד השני? 4. האם ע"י קביעת מועד אחד לבחינות אתם
מאגדים את כל שלוש האפשרויות הללו?

אנצו ניצוני: בקשר לשאלה על מספר הסטודנטים
לגבי עולים, עובדים ושירות צבאי.
לגבי עולים, ראשית, המושג 'עולים', לפי הגדרת הסוכנות, מתייחס
לאנשים הנמצאים בארץ שנה אחת; לגבי הסטודנט הוא נמשך יותר, כי
במשך שנה אחת אין לוטדים עברית לרמה אוניברסיטאית. במשך 3-4
החדשים האחרונים נרשמו בהסתדרות הסטודנטים לעבודה, שיכון ומחיה
100 סטודנטים עיראקיים. נוסף לכך, 50 סטודנטים נוספים מארצות
אחרות. חוץ מזה, 80%, כלומר, 120 תלמידים מהפקולטה לרפואה, הם
עולים חדשים שבאו לפני 2-3 שנים.

לגבי מספר העובדים, אפשר לומר שכמעט
כל הסטודנטים עובדים. ישנם כאלה העובדים בעבודה מלאה וישנם כאלה
העובדים בעבודה חלקית. אלה העובדים בעבודה מלאה, נמצאים במצב קשה
מאוד. יש להעריך את מספר הסטודנטים העובדים ל-75% ממספר הסטודנטים,
כלומר, 1300-1400 תלמיד.

לגבי שירות צבאי, נקבע בזמן האחרון
הסדר של שירות בצבא ע"י עבודה אקדמאית. עד קביעת ההסדר הזה, כל
הסטודנטים אשר למדו באוניברסיטה היו חיילים משוחררים, חוץ מאחוז
קטן ששוחררו מסיבות שונות. כ-800 סטודנטים למדו באוניברסיטה בשנת
1947. כולם היו בשירות צבאי וכולם חזרו, מלבד ה-100 שנפלו.

נשאלה השאלה בקשר לייצוג ועד הסטודנטים
בתוך האוניברסיטה. הועד היה מוכר באופן רשמי ע"י האוניברסיטה, אולם
כגוף חיצוני; לא היה לו חלק בענייני האוניברסיטה. ולא השתתף בשום
ועדה של האוניברסיטה. רק השנה הושגה התקדמות בקשר לבעיות הספיות,
והשנה הוכנס מאתנו נציג לוועדת הבריאות, ועדת הספורט וועדת השיכון.
הורכבה גם ועדה לענייני שכר-לימוד. לעולם לא ניתנה לסטודנטים
האפשרות להסביר את דעתם בפני איזה שהוא מוסד של האוניברסיטה, מחוץ
למקרה האחרון כאשר נציגי הסתדרות הסטודנטים הפפיעו בפני הטנט
לאחר שפרצה השביתה. דרישת הסתדרות הסטודנטים כיום אינה אומרת להכנס
למוסדות האוניברסיטה כנציגים. הדרישה היחידה היא, שתינתן לנו
הזדמנות להביע את דעתנו, במידה שיהיה צורך, בפני המוסדות המכריעים
ולענות על שאלות, למעשה, אותה מידת הייצוג שניתנת לנו כיום בוועדה
זו.

ביחס להצעה אלטרנטיבית להרמת הרמה
האקדמאית. לא מדובר כעת על הרמת הרמה האקדמאית. הנשיא הדגיש עוד
לפני חצי שנה, כי אינו מדבר על כך בכלל וכי זהו בעיקר הסדר טכני,
כי לדעתם, יש להם קטיים בתיקון הבחינות. יתכן שבחישוב ארוך של
גידול מספר התלמידים באוניברסיטה, היה פחד על הורדת הרמה האקדמאית.

ביחס לשאלה אם האוניברסיטה תיעצה
עם איגוד הסטודנטים, חבריט אחרים יענו עליה.

נשאלה שאלה אם תביעותינו מתיחסות גם בעניני הלימודים או רק בקשר לטידור, הבחינות, אני חושב כי תביעתנו היא רק בקשר לטידור העבודה. לא התערבנו בנוסח בחינות וכדומה. המדובר היה רק בקשר לטידורים טכניים, לחקל על אנשים עובדים ועולים חדשים לגשת לבחינות בתנאים אשר לא יפריעו להשגת מחייתם.

אין להניח שחלוקי הדעות לגבי הפקולטה למספטים והפקולטה למדעי הרוח, יכולים לעבוד גם לפקולטה לרפואה או לפקולטה למדעי הטבע, מכיון שמבנה הלימודים שם הוא לגמרי שונה ומכיון שמסרי התלמידים בהם מצומצם מאד כך שהמגע האישי בין המרצה והתלמידים הוא רבה יותר הדוק ולא מתעוררת בעיה של תיקון בחינות בטמדים עצומים. כמובן, יתכן שגם בסמי הפקולטות האלו יתעוררו קשיים בנוגע לטידור הבחינות.

בהוגע לשאלותיו של דר' בן-יהודה, התשובה היא, כן. קודם לכן יכול היה התלמיד לגשת לבחינות בטועד הראשון או השני; כן היה מותר לתלמיד לחלק את הבחינות לשני טועדים, ואם היה נכשל, יכול היה לגשת מיד למועד השני.

אליהו חסין:

נמידה שהיו בחינות באוניברסיטה עד הסנה הזאת, היתה אפשרות לטוודנט לבחור לו מתי להבחן; אם נכשל, היתה לו אפשרות להבחן שוב, והיתה לו אפשרות לחלק את הבחינות. סידור זה נתן אפשרות לטוודנטים לעשות קוטבינציות; הוא אפשר להם לצאת בחופש לעבוד בקיבוצים, וכן אפשר לטוודנט לקבוע את זמנו כך שיכול היה גם לעבוד וגם ללמוד. כאשר באים בהצעה לקבוע מועד אחד לבחינות וההצעה מבוססת על כך שתהיה דציפות תמידית במשך כל השנה- דבר אשר לא תמיד אפשרי - על ידי זה מונעים מהטוודנטים את האפשרות לסדר את זמנם כך שיוכלו גם ללמוד, גם לטות בעתוודות וגם להשתכר למחייתם. אני רוצה לציין כי טוודנטים רבים הפסיקו את לימודיהם בגלל התנאים הקשים. בטצב הנוכחי של הטוודנטים, בלתי אפשרי לקבל את תיקטי האוניברסיטה, אלא אם כן ננעל את דלת האוניברסיטה בפני טוודנטים טוודרי אמצעים.

בקשר לשאלת הייצוג, דרישותינו הן:
1. יוקם מוסד טגע בין האוניברסיטה והטוודנטים לדיון בכל השאלות הנוגעות לטוודנטים. 2. הועדה תתכנס בטועדים קבועים.

היו"ר ש. פרסיץ:

אני חפצה לשאול: האם בדיוניכם עם האוניברסיטה הוברר, כי בהתחשב עם הקשיים הקיימים השנה, אתם טוכנים לקבל השנה את הסידור המוצע על ידי האוניברסיטה?

יהודה שייקיין:

הפקולטות שלהן הענין נוגע כבר היום, כוללות את רוב התלמידים הלומדים באוניברסיטה. מתוך 1800 הטוודנטים הלומדים באוניברסיטה, 1200 - 1100 טטוודנטים לומדים בפקולטות אלו. מבחינה עקרונית, הסידור המוצע נוגע לכל הפקולטות, אלא שבפקולטה למדעי הטבע נכטך הנוהג הקודם.

האוניברסיטה הבטיחה כי תתייעץ בבאי כח הטוודנטים בכל הענינים הנוגעים להם. לעומת זאת, בנוגע להחלטה האחרונה, גילינו אותה כטוועד קטנה על לוח המודעות.

בענין זכות התלמיד להבחן במקצה שנכשל בטועד הראשון, כמדומני שזכות זו לא נשללה ממנו בנוגע ללמודי היסוד, אבל בפקולטה למספטים אי אפשר לקבל את הזכות הזאת מפילו על ידי כשלון. בענין זה קבלנו שתי הודעות טותרות: א. מזכותו של התלמיד אשר נכשל בטועד הראשון, לגשת לבחינה בטועד השני; ב. אין מתחייבים להודיע את תוצאות הבחינה של הטועד הראשון לפני הבחינות בטועד השני. היתה גם תוטפת האוטרות, כי ישתדלו במקרים כאלה להתחשב בעובדה שלא ידעו את תוצאות הבחינות עד למועד השני. אנחנו הצענו, שאם יתברר כי העובדה שהאוניברסיטה לא הודיעה את תוצאות הבחינות לתלמיד עד הטועד השני, תגרום לכך שהתלמיד יצטרך להפסיד שנת לימודים, תנתן אפשרות מיוחדת לתלמיד להבחן שוב,

עע/אר

אך לזה לא הסכימו. בדמה לי כי אפשר להגיע לסיכור כזה שתהיה יותר הבנה הדדית בין הסטודנטים והפרופסורים, בפרט, כשהכוונה הסופית היא אחת.

היו"ר ש. פרסיץ:
אני חפצה להודות לכם על האינפורמציה שסרתם לנו, מבלי שבהודיה זו תהיה כלולה איזו שהיא הבטחה בצורה זו או אחרת. אנחנו נשוחח בינינו בענין ונודיע לכם על החלטותינו.

אנצו ניצני: אנו סודים לכם על ההקשבה.

(באי כח ארגון הסטודנטים עוזבים את הישיבה.)

י. גורי:
אני סבור שהם צודקים, אבל איני רואה אפשרות להתערבות כועדה. אפשר להפנות את תשומת לב שר החינוך והתרבות, שענין זה מדאיג את הועדה, והיא מבקשת מטנו לעשות את הצעדים במדי לחטל את השביתה.

היו"ר ש. פרסיץ:
לאחר שיחה שהיתה לי עם שלטונות האוניברסיטה, בדמה לי שהצעירים האלה מתפרצים לדלת פתוחה ושדברים רבים אפשר היה לסדר סתוך הבנה הדדית, חוץ מכמה דברים שסמעיים ויוחדים האוניברסיטה אינה יכולה להתגבר עליהם. גם בשאלה זו הסטודנטים טובנים לותרים רבים, בתחשב עם התנאים השוררים. טר גורי מציע להפנות את תשומת לב השר לענין זה, אני לא הייתי מציעה זאת. אני חשבת כי הועדה תאליט לפנות לשלטונות האוניברסיטה ולהגיד להם, שהיא מודאגת מאד מהמצב, שהיא שמעה בתשומת לב רבה את טענות הסטודנטים והיא מוצאת בהן הרבה דברי טעם, אשר בלי כל ספק נראים גם לאנשי האוניברסיטה, והיא מבקשת מהם טיפול מיוחד ודחוף בשאלה זו.

אהרן ציזלינג:
הצעתי דומה להצעת הגב' פרסיץ, בשינוי, כי איני רוצה לפגוע בהנהלת האוניברסיטה שלא לצורך. אני מציע להודיע להנהלת האוניברסיטה, כי על פי בקשת אירגון הסטודנטים קבלנו משלחת שלהם, יאנו מוזאגים מהמצב השורר וטעוניהם לשמוע מהנהלת האוניברסיטה פרטים על המצב. אני סבור שהסטודנטים צודקים; אני סבור שהנהלת האוניברסיטה נכשלה בחוסר גמישות ויכלה לא להביא לידי המצב השורר עתה. אם נזמין לישיבתנו את הנהלת האוניברסיטה, יכול להיות שהטכסוך יגמר.

א. אלסליח:
אני רוצה לתמוך בדעתה של היו"ר, אך בצורה אחרת. הנהלת האוניברסיטה בקשה שהועדה תשמע פרטים על עניניה. אני מציע להזמין אותה בלי כל קשר עם הטכסוך הנוכחי, ולאחר שיטטרו את דבריהם, נעורר גם את השאלה הזאת.

י. גורי:
אני סומך להצעת חבר הועדה ציזלינג עד אותה פסקה האומרת שאנו מודאגים מהמצב. אני מציע כי הועדה תאספה לאוניברסיטה, שהיא מביעה את טשאלתה לטציאת הדף הנאותה לחיטול השביתה בהקדם האפשרי, והיא משוכנעת שהיא מבטאה בזה את רצון הציבור כולו. אני מציע לוטר לה זאת מבלי להזמין.

ועדת החינוך והתרבות
20.1.1951

עע/אר

ב.צ. דינבורג:

ראשית כל, הסטודנטים הביאו לפנאנו את טענותיהם ועלינו לטטור את משובתנו. תשובה להנהלת האוניברסיטה ולא לסטודנטים, היא חיזוק שביתת הסטודנטים.

אני אחד מאלה שהעבירו את הרפורמה באוניברסיטה, והרפורמה מכוונת לתת אפשרות לתלמיד בזמן טטורים להעסיק ולהרחיב את הטלתו. אני מציע להשיב לסטודנטים, כי שמענו את הכריהם, אך היות ואנו מוצאים שהאוניברסיטה מתחשבת, עתה ועושה מאמצים כדי לאפשר לכל התלמידים ללמוד ולהבחן, אנו מוצאים כי צעד זה שהסטודנטים נקטו בו, הוא חריף לטדי ושעליהם לחסל את השביתה. להנהלת האוניברסיטה אני מציע לכתוב, כי שמענו את טענות הסטודנטים, ואנו מבקשים טטנה להתחשב בתלמידים עובדים.

היו"ר ש. פרסיץ:

אני מוצאת שאיננו יכולים לכתוב זאת לסטודנטים מבלי שהחלפנו דברים בענין זה. אני סוכנה שנדון על הבעיה, אך אם נחפוץ להיות כנים, עלינו למצוא דרך להזמין גם את הצד שכנגד, מבלי לפגוע בו. אני מציעה לפנות אל הנהלת האוניברסיטה כפי שאסדתי כבר, מבלי בקורת כל שהיא.

פ. אילנית:

איננו יכולים להזמין את באי-כוח שלונות האוניברסיטה, כי לא הזמנו גם את באי-כוח הסטודנטים. קבלנו ושלחת של ארגון הסטודנטים, כיון שהם פנו אלינו בבקשה לטטוע את דבריהם. באותו זמן אנו יכולים לקבל גם משלחת של האוניברסיטה, אם יפנו בבקשה כזאת.

אני מתנגדת להצעה לפנות לטר. לעומת זאת, אני סבורה שאריכה להימטר הודעה האוטרת, כי ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, נתבקשה ע"י ציבור הסטודנטים לטטוע את דבריהם; היא שמעה אותם ופודאגת מהפסקת הלימודים באוניברסיטה, והיא מביעה את דעתה, שיש לעשות את כל הצעדים לטען חידוש הלימודים ופתרון הבעיה.

א. הכרמלי:

אני מציע שהועדה, באופן גלתי דשמי, תערוך שיחה עם שלונות האוניברסיטה, ובין היתר תכרר גם את הבעיה הנוכחית.

ע. אסף:

אני חושב כי הועדה צריכה לדון - לא בגדר המכסוך הקונקרטי - אם ועדת החינוך והתרבות של הכנסת חושבת כי שביתה זה אמצעי שסטודנטים יכולים לאחוז בו כדי להשיג דרישות שהאוניברסיטה.

אשר לענין, אני סבור ששוב יהיה אם האוניברסיטה תרגיש שיש בציבור הסתליגות טטויית לעטדת האוניברסיטה. אני תוסך, בדרך כלל, בהצעת חברת הכנסת אילנית.

א. רוזיאל-נאור:

אני רוצה לציין כי אין זו השביתה הראשונה באוניברסיטה. אולי כדאי היה להוסיף להצעת הח' אילנית פיסקה הנוטרת, כי נהיה אטירי תודה להנהלת האוניברסיטה, אם היא תודיע לנו על התפתחות הענינים.

א. ציזלינג:

אני רוצה שלא תהיה אי-הבנה ביחס לדברים. אני לצידם של הסטודנטים בענין זה, ומכך ששמעתי גם האטמה כלפי הנהלת האוניברסיטה, ואשמח מאוד אם אוכל גאטת הישיבות לדבר טעל נפת הכנסת בענין זה. אם עד

סחר הסכסוך יגמר - איני שמח להזדמנות לבקר את הנהלת האוניברסיטה
דוקא במקרה של סכסוך - אני מוכן לעשות זאת בהזדמנות אחרת. איני
סבין למה הנכם סמטייגים מהבעת הרצון לשטוע את דברי הנהלת
האוניברסיטה. אני מציע לכם לעשות זאת, ואם לא, אין דרך אחרת מאשר
לקבל את הצעתה של הח' אילנית. הייתי שמח אילו יכולתי להציג סחר
את הבעיה בכנסת לא רק בשמי או בשם סיעתי, כי אם כנתמך ע"י הועדה
כולה.

ע. ז' בוטינסקי:

זה שמדאיג אותי בניסוח ההצעה של
הגב' אילנית, זוהי העובדה שלמעשה
סמענו רק צד אחד. אולי אפשר בכל זאת לסווא דרך לתת לאוניברסיטה
את האפשרות לבקש אותנו לשטוע גם את הצד השני. אולי אפשר היה
לאפשר לגב' פרסיץ לטוחח באופן בלתי פורמלי עם הנהלת האוניברסיטה
ורק אח"כ נחליט.

היו"ר ש. פרסיץ:

אמסור לכם רק אינפורמציה קצרה על
הסיחה שהיתה ביני לבין הנהלת
האוניברסיטה, ואז יונברר לכם הרוטם שקבלתי, שאפשר לפתור את הבעיה
באופן הפשוט ביותר. איני יודעת אם קראתם את פרסום האוניברסיטה.
בפרסום הנהלת האוניברסיטה נאסר, כי הנהלת האוניברסיטה מסכימה לשגיי סועדי
בחינות, אחד עיקרי ואחד כוסב, אולם הגדירו את הסועדי הפוסב ואסרו,
כי תהיה אפשרות לגשת בו רק במקרה של טולה או שירות בצבא. אמרתי
להם כי לא יתכן לקבוע זאת, כיון שהשנה הטוב הכלכלי הוא הקובע. היה
בינינו ויכוח קצר והם הסכימו להכניס תיקון.

דבר שני. הסברתי להם כי התלמידים לא
יוכלו לעמוד בבחינות, אם לא תינתן להם אפשרות של בחירה. הצעתי להם
לקבוע מקצועות עיקריים שיצטרכו להיבחן בהם בסועד מסויים, אך בסאר
המקצועות תהיה להם אפשרות לגשת בסועד העיקרי או בסועד המוסב. לאחר
התיעצות קצרה, הם אמרו לי שהם נוחים לקבל את הצעתי, אך מסעמי
פרסטיז'ה בקשו שטני לא למסור זאת לסטודנטים.

על דבר אחד לא דברו כאן באי-כוח ארגון
הסטודנטים - ענין פיזור שעות הלימודים. אילו היה דיכוז שעות הלימודים
באוניברסיטה, היתה אפשרות לתלמידים להאחז בעבודה חלקית וגם ללמוד
במידה מספקת.

הייתי מציעה לא לפנות לאוניברסיטה
ולא לענות לסטודנטים, כי אם למסור אינפורמציה לידיעת העתונות.

י. גורי:

אני מציע לקבל את הצעתה של הח' אילנית,
אך במקום הטלים "מביעה את דעתה", לכתוב
את הטלים "מביעה את מטאלתה", כסו כן, אני מציע להוסיף אחרי הטלים:
"מביעה את מטאלתה", את הטלים: "לטני הצדדים".

ב. צ. דינבורג:

צל צלתי כעת לרקטור ושאלתי, אם הפגישה
אם באי-כוח ארגון הסטודנטים נגסרה
ללא תוצאות; קבלתי את התשובה כי חשיחה לא נגסרה ושהמסך הישיבה
נקבע לטעה 6.
אני מציע הצעה נוספת, לא לקבל כל
החלטה.

נתקבלה הצעת הגב' פרסיץ למסור
אינפורמציה לידיעת העתונות.